

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 4. oktober 2006

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

JET, JHK/ J.nr. 2006-1310

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 25. september 2006 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 255 – 260 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 255:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan bekendtgørelsen om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud (jf. udkast af 22. september 2006) sikrer, at en kommune, der driver en institution for socialt udsatte børn og unge, rent faktisk sælger pladser til andre kommuner til samme takst, som udbyderkommunen selv betaler?”

Svar:

Udkast til bekendtgørelsen om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud, som blev sendt i høring den 22. september 2006, regulerer, hvilke tilbud der skal fastsættes omkostningsbaserede takster for, og hvilke elementer der indgår i takstfastsættelsen.

Bekendtgørelsen udmønter bemyndigelsen i § 174 i lov om social service, der skal sikre ensartede regler for takstberegning på kommunale, regionale og private tilbud og dermed skabe sammenlignelighed og gennemskuelighed mellem disse tilbud. Kommunale tilbud vil ikke længere kunne beregnes, så de fremstår som væsentligt billigere end private tilbud.

Fremover skal kommunerne beregne prisen eller taksten for kommunale tilbud efter et omkostningsbestemt princip, således at kommunale tilbud prissættes med alle tilbuddets gennemsnitlige, langsigtede omkostninger – dvs. tilbuddets reelle omkostninger.

Taksterne vil blive offentliggjort på Tilbudsportalen, hvor det af hensyn til sammenligneligheden med andre tilbud, såvel offentlige som private, også vil fremgå, hvilke hovedelementer taksterne indeholder. Betalingen for pladser på institutioner i andre kommuner vil ske efter retssikkerhedslovens bestemmelser om mellemkommunal refusion. Det følger heraf, jf. retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 8, at hvis der for ydelsen er fastsat en takst eller bereg-

net et priskrav efter lov om social service, har opholdskommunen ret til refusion svarende til taksten eller priskravet. Prisfastsættelsen, som den kommer til udtryk på Tilbudsportalen, vil derfor som udgangspunkt være den udgift, der kan kræves mellemkommunal refusion for.

Spørgsmål nr. 256:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan bekendtgørelsen om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud (jf. udkast af 22. september 2006) sikrer, at der foreligger klare retningslinjer for, hvordan man håndterer en eventuel uenighed om taktfastsættelserne vedrørende de sociale institutioner i sammenlægningsudvalgene og hvis ikke, hvordan håndteres eventuelle uenigheder så?”

Svar:

Udkastet til bekendtgørelse om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud, som blev sendt i høring den 22. september 2006, regulerer, hvilke tilbud der skal fastsættes omkostningsbaserede takster for, og hvilke elementer der indgår i takstfastsættelsen.

Bekendtgørelsesudkastet fastsætter ikke særskilte processuelle regler for drøftelserne om takstfastsættelsen i kommunalbestyrelsen eller sammenlægningsudvalget. Kommunalbestyrelsen og sammenlægningsudvalget træffer beslutning ved stemmeflerhed.

Efter min opfattelse indeholder udkastet til takstbekendtgørelse en tilstrækkelig entydig ramme for fastsættelse af taksterne. Socialministeriet vil sammen med KL følge arbejdet med takstfastsættelsen i kommunerne, med henblik på at vejlede i tvivlstilfælde og på baggrund heraf eventuelt justere bekendtgørelsen i det omfang, der måtte være behov herfor.

Spørgsmål nr. 257:

”I forlængelse af udkastet til bekendtgørelse om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud af 22. september 2006 bedes ministeren oplyse de nærmere konsekvenser, såfremt en region får underskud på en institution under det sociale område. Hvordan sikres det eksempelvis, at de ansatte får deres løn, og såfremt regionen vælger at opsig personalet, hvordan sikres da forsyningspligten for de resterende brugere af institutionen?”

Svar:

Udkast til bekendtgørelsen om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud, som blev sendt i høring den 22. september 2006, regulerer, hvilke tilbud der skal fastsættes omkostningsbaserede takster for, og hvilke elementer der indgår i takstfastsættelsen.

Taksterne for regionens institutioner fastsættes i forbindelse med den årlige rammeaftale. Taksten omfatter alle udgifter, der kan henføres til det enkelte tilbud eller type af tilbud. Derudover skal kommunerne og regionen i de årlige rammeaftaler bl.a. aftale, hvordan man vil håndtere akutte situationer samt sikre et beredskab til at undgå ventelister. Udgifterne hertil vil skulle finansieres over institutionstaksterne.

Der er mulighed for løbende at justere eller ændre den årlige rammeaftale, hvis forudsætningerne ændrer sig.

Ligesom det i dag gælder for både kommuner og amter, at de løbende skal tilpasse deres tilbud til behovene, gælder det også fremover, at en kommune - eller en region - ikke skal opretholde et tilbud, hvis efterspørgslen efter tilbuddet er så lille, at det er uforholdsmæssigt dyrt at opretholde, og såfremt der kan findes et adækvat tilbud til de resterende beboere. Det er i sidste ende regionens ansvar, at de regionale tilbud har en økonomi, som gør, at der er penge til at betale løn til personale samt øvrige udgifter.

Efter den 1. januar 2007 er det alene kommunen, som har en forsyningspligt i forhold til sine borgere. Det vil sige, at det er de kommuner, som har borgere på en institution, som lukkes, som i sidste ende har pligt til at sørge for, at disse borgere får et adækvat tilbud.

Spørgsmål nr. 258:

”Ministeren bedes, i forlængelse af udkastet til bekendtgørelse om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud af 22. september 2006, redegøre for, hvordan de særligt vanskelige sager skal håndteres. Vil det eksempelvis være muligt og lovligt for en region eller en kommune, der skal imødekomme en kommunes (og dermed en borgers) konkrete individuelle behov, at beskrive de konkrete individuelle behov - selvfølgelig i anonymiseret form - på tilbudsportalen, og vil det samtidigt være tilladt at hæve den ”normale” takst midt i et budgetår med henvisning til, at der er en ”særlig vanskelig sag”?”

Svar:

Tilbudsportalen er et informations- og arbejdsredskab, der henvender sig generelt til sagsbehandlere og borgere på det sociale område. Beskrivelsen af tilbuddene på Tilbudsportalen skal så præcist som muligt angive tilbuddets målgruppe og metodeanvendelse m.v., så borgere og sagsbehandlere umiddelbart har mulighed for at sidestille beskrivelsen med konkret foreliggende behov.

Selvom Tilbudsportalens metode til beskrivelse af tilbuddet skal tilstræbe, at der generelt og objektivt kan ske en sammenstilling af tilbuddets indhold og konkret foreliggende behov, kan det ikke udelukkes, at konkrete tilbud vil have en så lille og specifik målgruppe, at der reelt er tale om meget få sager inden for tilbuddets anvendelsesområde.

Selve koblingen mellem et konkret tilbud og en konkret sag kan planlægningsmæssigt ske i rammeaftalen eller i form af en konkret aftale mellem kommunerne.

Der kan være differentieringer af taksten, hvis det viser sig, at der i tilbuddet er behov for supplerende ydelser - og dermed yderligere omkostninger - i forhold til en særlig vanskelig sag.

Endelig er det muligt i løbet af budgetåret at hæve taksterne, såfremt beregningsforudsætningerne ændrer sig.

Spørgsmål nr. 259:

”I forlængelse af ministerens svar på L 38 - spørgsmål 30 fra folketingsåret 2004-05, 2. samling, bedes ministeren oplyse, hvilke forudsætninger kan der være tale om, som tillader, at man ændrer taksterne midt i et budgetår?”

Svar:

Ændringer i forudsætningerne skal vurderes og aftales konkret. En ændret forudsætning, som kan bevirke, at der sker en differentiering af taksten, kan bestå i, at der i en konkret sag viser sig at være behov for yderligere foranstaltninger, som ikke var udgangspunktet for den oprindelige visitation, og som dermed ikke indgik i takstfastsættelsen for tilbuddet.

Spørgsmål nr. 260:

”I sit svar på L 38 - spørgsmål 33 fra folketingsåret 2004-05, 2. samling, svarer ministeren følgende:

”Som udgangspunkt er den andel af tilbuddet, der skal stilles til rådighed for andre kommuner derfor mere eller mindre givet. Men der kan selvfølgelig – ligesom det er tilfældet i dag – ske ændringer heri, idet behovene løbende vil ændre sig, beboere blive flyttet til andre og mere hensigtsmæssige tilbud, ligesom kommunen løbende vil udvikle tilbuddet og tilpasse det til behovene. Ændringer i antal pladser og/eller indhold skal dog aftales i forbindelse med den årlige rammeaftale, dvs. at den kommune, der overtager et amtsligt/regionalt tilbud ikke egenhændigt kan nedlægge tilbuddet eller reducere antallet af pladser. Reglerne om rammeaftalen (§ 6) er, på baggrund af hørings svarene, ændret, således at den årlige aftale kan suppleres løbende, hvis der er behov. Det er også præciseret, at aftaleåret skal suppleres med overslag over de næste tre års behov. Endelig er det fastlagt, at aftaleparterne i rammeaftalen skal aftale, hvorledes man håndterer akutte situationer, som ikke kan håndteres med de nuværende tilbud, hvordan man vil sikre udvikling af institutionstilbuddene svarende til udvikling af brugernes behov samt sikring af et beredskab til løsning af evt. ventelisteproblemer.”

Ministerens svar bedes oplyse, hvorvidt denne formulering betyder, at en kommune er forpligtet til at betale for det antal pladser i en nabokommunes eller en regions institution, som kommunen formoder at komme til at bruge, selvom behovet skulle ændre sig i løbet af året, således at kommunerne i praksis betaler forud?”

Svar:

Rammeaftalen mellem regionen og regionens kommuner bliver til på grundlag af en redegørelse fra hver enkelt kommune til regionen om kommunens forventede behov. Regionen udarbejder herefter på grundlag af de kommunale redegørelser et samlet udspil for hele regionen til dækning af kommunernes behov for regionalt drevne tilbud. Denne proces sikrer en høj grad af åbenhed og gennemsigtighed mellem alle kommunerne og dermed et godt fælles grundlag for at opnå enighed.

Rammeaftalen giver ikke den enkelte kommune en ”trækningsret”, som man ikke kan overskride. Rammeaftalen fastlægger regionens forpligtelse i forhold til samtlige kommuner under ét i regionen.

Rammeaftalerne er heller ikke tænkt som et simpelt bestillingssystem for pladser, hvor den afgivne bestilling ikke kan fraviges. Rammeaftalerne skal skabes i en dialog mellem kommunerne og regionen, hvor den enkelte kommune fx også oplyser om, hvilke forbyggende foranstaltninger man planlægger på hjemløseområdet, hvilke nye boformer, der planlægges som en aflastning for forsorgshjemmene fx udslusningsboliger, alternative plejehjem, skæve huse til skæve eksistenser osv., dvs. informationer, som indgår som baggrund for regionernes udarbejdelse af udkast til en samlet rammeaftale.

Den samlede rammeaftale for kommunerne i regionen udgør således regionsrådets beslutningsgrundlag for, hvor mange pladser der samlet vil være brug for i den kommende periode.

Kommunerne betaler for deres faktiske forbrug af pladser. I takstfastsættelsen er der taget højde for en vis overskudskapacitet til brug for akutte behov.

Kommunerne hæfter således ikke for de pladser, der er ”bestilt” i den årlige redegørelse til regionen. Begrundelsen herfor er, at en sådan bestemmelse vil skabe et ufleksibelt system, hvor det kan frygtes, at kommunerne underanmelder deres behov for pladser af frygt for at komme til at skulle betale for uforbrugte pladser. Det kan skabe risiko for akut pladsmangel og dårligere løsninger for borgerne, såfremt der ikke er bestilt de adækvate tilbud.

Eva Kjer Hansen

/Aksel Meyer